

Kazuistika č. 1

Klíčová slova: platnost právního jednání

Výchozí situace:

Klientka má syna, který je invalidní ve III. stupni, pobírá invalidní důchod. Neuváženě uzavřel smlouvu o půjčce, aby vyhověl svému známému. Známy mu slíbil, že splátky bude platit za něj. Syn mu vypůjčené peníze předal, známý se mu od té doby ale neozval, nic mu nesplácí. Známeho klientka osobně nezná, syn jí řekl, že je to jeho kamarád, ale klientka ví, že její syn občas nazývá "kamarádem" každého, kdo je ochoten se s ním chvíli bavit. Syn nezná příjmení známého, jen křestní jméno, neví, kde bydlí, zná ho prý z parku, umí ho částečně popsat.

Na splácení syn neměl peníze, matce nic neřekl. Pokud mu chodily nějaké upomínky, ona o nich neví, přístup k poště syn měl, takže mohl dopisy od věřitele schovat. Teď se jí dostal do ruky dopis, který syn dostal od soudu - je to platební rozkaz, že má syn uhradit částku, kterou si půjčil i s úroky, pokutami a náklady soudního řízení.

Její syn je ale invalidní kvůli psychickému onemocnění - mj. není schopen odolat naléhání osob, ke kterým má vztah. Sám s penězi nehospodaří, neví asi, kolik co stojí, nenakupuje si ani oblečení, dělá to za něj ona. Syn není zbavený svéprávnosti, do této chvíle si nikdy peníze nepůjčil, vždy jí poslouchal, před půjčkami ho varovala.

Popis problému – zakázka:

Je smlouva uzavřená synem platná? Musí uhradit dluh, i když má invalidní důchod a na zaplacení nemá peníze? Co teď má klientka děla, když na zaplacení nemá ani ona peníze?

Intervence:

V první řadě je třeba podat do 15 dnů od doručení odpor proti platebnímu rozkazu. Účastníkem řízení je syn, ten ale, protože je zatím svéprávný, může dát matce, či jiné osobě plnou moc, aby ho v řízení zastupovala. Sám pak bude podávat pouze svědeckou výpověď o tom, jak celá věc proběhla.

V odporu je třeba poukázat na synovu nesvéprávnost při jednání. Soud si může vyžádat znalecký posudek a zvážit, zda syn ve chvíli, kdy smlouvu uzavíral, byl schopen posoudit důsledky svého jednání. Pokud bude uznán za v té chvíli nesvéprávného, smlouva o půjčce bude neplatná, ale syn bude muset vrátit částku, kterou si půjčil, jinak by došlo k jeho bezdůvodnému obohacení. Soud bude také zvažovat povinnost úhrady soudních nákladů. Vezme v úvahu i povinnost poskytovatele úvěru zhodnotit solventnost klienta. Pokud by syn uvedl v žádosti o půjčku nesprávné údaje, mohlo by se teoreticky jednat o úvěrový podvod, ale vzhledem k jeho stavu by pravděpodobně nebyl za tento čin odpovědný. Je možné soud požádat, aby určil, že vrácení peněz se bude dít ve splátkách podle synových možností.

Klientka byla informována o průběhu exekuce, pokud by k ní došlo. Klientka za dluhy svého syna neodpovídá a protože syn sám nemá žádný hodnotný majetek, byly by možné pouze srážky z jeho příjmu - invalidního důchodu.

Syn může podat trestní oznámení na známého, který se zavázal mu půjčku splácet a nečiní tak, dopustil se zřejmého podvodu a využil jeho rozumovou slabost.

Možnosti řešení:

- podat odpor proti platebnímu rozkazu
- podat trestní oznámení na známého, kterému půjčil peníze

- zvážít omezení svéprávnosti syna, jako preventivní krok

Prognóza:

Bude záležet na tom, jak posoudí celou věc soudní znalec v oblasti psychologie, vzhledem k popisovaným vlastnostem syna by mohla být určena neplatnost jeho právního jednání.

Protože syn nezná příjmení svého známého, ani bydliště, bude tato osoba těžko dohledatelná.

Náhrada škody od pachatele podvodu je tak nepravděpodobná.

Zpětná vazba:

Žádná.

Citované zdroje:

Občanský zákoník č. 89/2012 Sb. § 55 a násl. - omezení svéprávnosti

§ 574 a násl. - neplatnost právního jednání

OSŘ - § 22 zástupci účastníků

Zákon o spotřebitelském úvěru § 9 - platnost smlouvy

Kazuistika č. 2

Klíčová slova:

povinnosti přepravce, odpovědnost za škodu

Výchozí situace:

Klientka je cizinka s trvalým pobytem v ČR. Má tři děti, nejmladší má český pas. Chtěla jet s dětmi do rodné vlasti na návštěvu. Nemohla letět přímo, ale musela přeseďat v Moskvě. Na palubu letadla z Prahy do Moskvy ji po kontrole dokladů bez problémů vpustili. V Moskvě ale nastal problém - bez tranzitního víza pro nejmladší dítě ji nechtěli vpustit na ruské území a nechat přeseďnout do dalšího letadla. Klientka se musela vrátit s dětmi zpět do Čech. Zbytečně vynaložila náklady a letenku, platila za přepravu zavazadel.

Popis problému – zakázka:

Klientka by chtěla žádat náhradu škody po přepravní společnosti z důvodu, že společnost neměla klientku vpustit do letadla, když doklady byly na letišti kontrolovány, ale nikdo ji neupozornil na to, že nejmladší dítě potřebuje tranzitní vízum.

Intervence:

Náhradu škody lze uplatňovat za předpokladu, že jsou splněny tři podmínky - někdo porušil právní povinnost, vznikla škoda vyčíslitelná v penězích, mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody je příčinná souvislost.

Cestující uzavřením smlouvy o přepravě souhlasí s přepravními podmínkami. Poradce našel ve přepravních podmínkách dotyčné společnosti, že společnost nenese odpovědnost za to, zda má cestující všechny potřebné doklady a že jsou tyto doklady v pořádku. Společnost má právo kontrolovat doklady v rozsahu, jaký si určí.

Proto pravděpodobně společnost nenese za chybějící doklad dítěte žádnou odpovědnost.

Možnosti řešení:

- vyčíslit škodu a žádat náhradu po přepravní společnosti - klientka byla upozorněna, že pravděpodobně nárok nevznikl
- podat stížnost na Českou obchodní inspekci a konzultovat věc tam
- o náhradu škody se soudit - ale v tom případě je třeba věc konzultovat s právníkem - specialistou na právo na náhradu škody

Prognóza:

Klientka pravděpodobně na náhradu škody nemá nárok.

Zpětná vazba:

Žádná.

Citované zdroje:

Občanský zákoník č. 89/2012 Sb. § 2550 - 2554

Přepravní podmínky společnosti

Kazuistika č. 3

Klíčová slova: odpojení dodávek plynu

Výchozí situace:

Klient si otevřel hospůdku, kterou vytápí plynovým topením. Jelikož hospůdka teď moc nevydělává, nemá klient na splácení pravidelných stanovených záloh na plyn. Dostal vyúčtování za předchozí fakturační období od plynárenské společnosti, kde je uvedeno, že má přeplatek. Na základě tohoto vyúčtování a vzhledem ke skutečnosti, že nemá na placení měsíčních záloh, přestal zálohy platit. Domníval se, že si přeplatek společnost nechá na úhradu budoucích záloh. O své situaci klient plynárenskou společnost neinformoval. Na základě neplacení stanovených měsíčních záloh klientovi odpojili dodávky plynu.

Popis problému – zakázka:

Klient se domníval, že plynárenská společnost automaticky převede přeplatek do dalšího fakturačního období, kterým se uhradí nějaké měsíční zálohy na plyn. Má společnost povinnost přeplatek převést do dalšího fakturačního období? Mohou mu odpojit dodávky plynu?

Intervence:

Pokud klient nemá peníze na placení stanovených měsíčních záloh, bylo potřeba se v první řadě obrátit na plynárenskou společnost a společně najít možnost řešení.

Poradce klienta informoval, že ohledně využití přeplatku je potřeba se podívat do smlouvy a všeobecných obchodních podmínek dané společnosti. Z praxe je známo, že některé plynárenské společnosti mají ve svých smlouvách a všeobecných obchodních podmínkách uvedeno, že přeplatek na zálohách klientům nevrací, ale převedou jej do dalšího fakturačního období. Také některé společnosti zasílají informaci, co se bude dít s přeplatkem, přímo v samotném vyúčtování.

Dále poradce klienta informoval o tom, že pokud nejsou hrazeny zálohy, které jsou sjednané na základě smlouvy, může plynárenská společnost plyn odpojit, provést vyúčtování a případný dluh vymáhat.

Možnosti řešení:

- podívat se do smlouvy a všeobecných obchodních podmínek
- pokusit se s plynárenskou společností dohodnout
- uhradit vzniklý dluh

Prognóza:

- pokud se klient nedohodne jinak a neuhradí dluh, nemusí mu být obnovena dodávka plynu

Zpětná vazba: Žádná.

Citované zdroje:

Občanský zákoník č. 89/2012 Sb